

ANEXA :

Analiza pe articole a principalelor observații

ANEXA: Analiza pe articole a principalelor observații:

În virtutea art. 4 din Legea nr. 8/2016, Consiliul de monitorizare este responsabil cu îndeplinirea atribuțiilor enumerate în tabelul de mai jos, tabel în care organizațiile semnatare prezintă observațiile cu privire la raportul de activitate supus dezbaterii publice:

Atribuții	Observații
a) examinează în mod regulat respectarea exercitării drepturilor persoanelor cu dizabilități în cadrul instituțiilor prevăzute la art. 2 alin. (2);	<p>În ceea ce privește aplicarea acestui articol analizat prin prisma informațiilor publicate pe pagina oficială de internet a Consiliului de monitorizare (CM), a raportului de activitate și a anexelor la acesta, a refuzului de răspuns la solicitările adresate de organizațiile neguvernamentale, observăm că nu există o procedură de colectare și interpretare a datelor colectate, lipsește adecvarea cerințelor la grupul țintă monitorizat motiv pentru care considerăm că lit a) nu este respectată de CM:</p> <p>1) „Fișa de monitorizare”¹ cuprinde un set de întrebări cu opțiuni de răspuns DA sau NU, întrebări care reflectă standardele minime de calitate pentru serviciile de tip rezidențial (standarde ce sunt deja verificate prin inspecțiile realizate de inspectorii sociali ai Agențiilor Județene pentru Prestații și Inspecție Socială) fapt ce limitează posibilitatea de a identifica, preveni și sesiza situații de abuz, încălcări ale drepturilor persoanelor instituționalizate dar și de a explora posibilitățile de furnizare de suport și asistență pentru trecerea la viață independentă și integrare în comunitate, asistență juridică. De altfel, în lipsa unei mențiuni referitoare la procedura de realizare a vizitelor de monitorizare și la expertiza și experiența în monitorizare a echipelor de monitorizare a CM (înțelegem că nu au existat resurse pentru formare și de aceea facem apel la cunoașterea expertizei și a experienței angajaților și experților CM), lipsa indicațiilor despre procedura de interviu, lipsa informațiilor cu privire la persoanele intervievate în timpul vizitelor (gen, vârstă, nevoi, durată instituționalizare, tutelă, etc.), concluzionăm că nu există o examinare eficientă a modului în care sunt respectate drepturile omului în instituțiile privative de libertate pentru persoane cu dizabilități (ne referim la calitatea și profunzimea demersurilor echipelor de monitorizare și nu la frecvența acestora).</p> <p>2) Mai mult, într-o altă anexă a raportului de activitate, conducerea CM² arată că „au fost transmise adrese către toate DGASPC-urile din țară, cuprinzând Fișa de monitorizare și informare centre rezidențiale persoane adulte cu handicap, prin</p>

¹Pag. 8 -15 din Anexa la Raport de activitate CM, anexă la „Procedură de sistem privind modalitatea de monitorizare a instituțiilor definite în legea nr.8/2016”, Nr.12/15.03.2018, aprobată de președintele și vicepreședintele Consiliului de monitorizare

²Pag. 53, para. 6, „Activitate selectare experți independenți”

care s-a solicitat completarea acestora de către fiecare instituție supusă monitorizării (...). Până în prezent au fost primite un număr de 306 astfel de fișe, de la centrele din diferite județe”.

3. Așadar, în lipsa informațiilor despre data la care a avut loc fiecare vizită de monitorizare, durata acesteia, experții și inspectorul implicat, alte informații de ordin calitativ, precum și un tabel tip OPIS cu data de vizitării fiecărei instituție, data înregistrării fiecărui raport de monitorizare la unitatea sesizată pentru a remedia încălcările observate și răspunsurile furnizate de către aceștia, concluzionăm că aparent există posibilitatea ca unele dintre aceste rapoarte să fi fost realizate într-un procent semnificativ pe baza informațiilor furnizate de către angajații DGASPC. Ori, aceasta este cu adevărat una dintre principalele probleme ale monitorizării independente: în ce măsură echipele CM s-au asigurat că informațiile transmise de DGASPC reflectă opiniile beneficiarilor centrelor rezidențiale, în ce măsură au fost consultați și implicați și care ar fi motivele pentru care informațiile ar fi colectate în acest mod? Esența vizitelor de monitorizare inopinate este tocmai posibilitatea unui dialog direct, privat și fără intermediari astfel încât persoanele cu dizabilități instituționalizate să se simtă confortabil și să poată transmite orice problemă.-

4. Monitorizarea efectuată de Consiliu vizează strict _datele cantitative în legătură cu infrastructura, nu și observații calitative colectate pe bază de interviu.

Atât forma, cât și fondul rapoartelor urmează un model șablon, exprimarea din rapoarte fiind de natură repetitivă, existând un număr foarte mare de paragrafe identice în ceea ce privește:

- structura și amplasarea centrului
- asigurarea hranei („Din discuțiile avute cu beneficiarii, aceștia au apreciat calitatea hranei pe care o primesc.”)
- asistenta medicală
- asistenta socială și juridică („Centrul asigură înregistrarea și arhivarea sesizărilor și reclamațiilor.”).

5. Raportul nu identifică cazuri de abuzuri, decese suspecte și alte încălcări ale drepturilor persoanelor cu dizabilități instituționalizate identificate în urma discuțiilor purtate cu beneficiarii³.

Datele statistice colectate de Centrul de Resurse Juridice de la parchete despre cauzele privind infracțiuni de trafic și exploatare și infracțiuni contra libertății și integrității sexuale indica existența unui număr de 54 de astfel de infracțiuni: viol și tentativa de viol (30 cazuri), act sexual cu minor, proxenetism, trafic de persoane, agresiune

³O singură excepție face cazul menționat mai jos identificat de către Consiliul de Monitorizare, în CRRN Techirghiol, vizând lipsa de tratament medical adecvat a unui beneficiar cu o fractură cominutivă. Nu au fost sesizate organele judiciare, nici autoritățile competente legal să dispună sancțiuni disciplinare.

sexuală. Cu toate acestea, echipele de monitorizare ale CM nu au colectat informații privitoare la aceste încălcări.

6. **Fondul raportului nu adresează aspecte în legătură cu dezinstitutionalizarea beneficiarilor și implementarea art. 19 din Convenția pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități** (Viață independentă și integrare în comunitate). Anumite rapoarte cuprind o recomandare repetitivă cu privire la „*efectuarea demersurilor în vederea prioritizării dezinstitutionalizării persoanelor adulte*”, însă fondul rapoartelor nu adresează aspecte legate de problematica dezinstitutionalizării: pregătirea și informarea beneficiarilor pentru dezinstitutionalizare, pregătirea comunității, planurile de restructurare, demersurile efectuate de centre în vederea dezinstitutionalizării, dezinstitutionalizarea sau reintegrarea în familie a unor foști beneficiari, transferurile succesive ale beneficiarilor, etc. În plus, în raportul de la Centrului de Recuperare și Reabilitare a Persoanelor cu Handicap Comănești, județul Bacău se arată că persoanele cu afecțiuni severe de sănătate sunt cazate la ultimul etaj al clădirii (etajul al treilea), după ce autorii au consemnat că la primul nivel sunt cazate femeile, la al doilea bărbaiții și că al treilea etaj are destinație mixtă. Nicio remarcă nici în acest caz despre faptul că o regulă esențială este ca persoanele cu dizabilități severe (nu există detalii referitoare la tipul și gradul acestora) să fie cazate într-un loc ușor accesibil, care să permită accesul în exterior fără probleme, atât pentru petrecerea timpului liber, cât și pentru evacuare în caz de incendii, cutremure, calamități.⁴

7. **În legătură cu accesul la justiție, raportul nu identifica cazuri concrete** (cu excepția obținerii dreptului de pensie de handicap) **în care beneficiarilor le-a fost asigurat dreptul la acces la justiție.** Frază repetitivă „*Centrul asigura înregistrarea și arhivarea sesizărilor și reclamațiilor*” face abstracție de posibilitățile reale de depunere de sesizări, reclamații și plângeri de către beneficiari (nivelul de alfabetizare, lipsa unui reprezentant legal și a sprijinului în luarea deciziilor, existența unei măsuri de protecție iluzorii – tutela șefului de centru, factori de intimidare, abilitatea beneficiarilor de a identifica și verbaliza abuzuri). Și în acest caz remarcăm câteva fraze care lasă aparența unui șablon în cele mai multe dintre rapoarte: „*Sesizările și reclamațiile se arhivează într-un dosar și se păstrează la sediul centrului. Centrul a pus la dispoziția beneficiarilor un recipient de tip cutie poștală, (...). Conținutul se verifică în prezența a doi beneficiari (...). Cutia e dispusă la intrarea în centru.*”

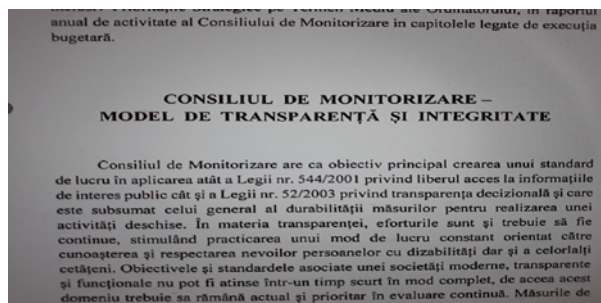
Paragrafele acestea repetitive pot indica inclusiv faptul că **rapoartele au fost completate ulterior primirii Fișelor de monitorizare completate de DGASPC-uri. În niciun raport nu au fost identificate informații referitoare la numărul plângerilor, tipul și datele la care au fost depuse, cum au fost soluționate. Echipele nu au vorbit cu beneficiarii despre ce îi nemulțumește și ce doresc să schimbe în viața lor.**

⁴Raport de monitorizare CRRPH Comănești, jud. Bacău, Structura centrului și cazarea, pag. 4, Ordinul CM nr. 1124/25.09.2018

8. In ceea ce priveste transparenta, **raportul Consiliul de Monitorizare nu a fost pus in dezbatere publica** inaintea sedintei Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de sanse, culte și minorități, iar Consiliul de Monitorizare nu a furnizat anexele raportului si nici rezumatul solicitat prezentat in cursul sedintei, desi aceasta solicitare a fost redirectionata de catre Comisie Consiliului de Monitorizare spre competenta solutionare.

Centrul de Resurse Juridice a transmis catre Consiliul de Monitorizare, in repetate randuri, **un numar de solicitari de informatii publice in temeiul Legii nr. 544/2001, solicitari cu privire la activitatea Consiliului si date statistice culese, care, desi au primit numar de inregistrare, au ramas fara raspuns sau au fost conditionate** de furnizarea unei copii a proiectului organizatiei, obligatie inexistentă din punct de vedere legal. Autoritatea publica este cea tinuta de obligatia de a furniza informatii de interes public, nu organizatiile non guvernamentale.

Astfel, sunt dificil de sustinut afirmatiile din raport cu privire la modelul de transparenta si integritate constituit de Consiliul de Monitorizare.

Solicitam sa fim informati din timp cu privire la data urmatoarei sedinte de dezbatere a raportului Consiliului de Monitorizare in cadrul Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de sanse, culte și minorități.

9. In ceea ce priveste anexele, observam ca acestea sunt compuse din rapoartele de monitorizare, si din legitimatii si autorizatiile a 9 experti independenti, numeroase fotografii de la intalniri de lucru, Legea nr. 8/2016 si Legea nr. 221/2010, materiale si studii Autoritatea Nationala pentru Persoane cu Dizabilitati, materiale de curs ale Natiunilor Unite cu privire la monitorizarea implementarii Conventiei pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilitati - fara a indica cum a fost interiorizat si insusit acest document in practica-, liste cu date de contact ale institutiilor

	<p>rezidentiale, ONG-urilor si furnizorilor de servicii - fara a indica la cate dintre acestea au fost trimise spre consultare rapoartele de monitorizare si raportul de activitate --, o adresa catre Comisia Europeana despre infiintarea Consiliului, adresele adresate Ministerelor pentru identificarea punctelor de contact din cadrul acestora, raport financiar.</p>
<p>b) face recomandari cu privire la respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilitati aflate in institutiile prevazute la art. 2 alin. (2) si monitorizeaza implementarea acestora de catre entitatile publice sau private care au atributii in acest sens;</p>	<p>In ceea ce priveste rapoartele de monitorizare efectuate de Consiliul de Monitorizare, observam ca acestea sunt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Șablonul și frazele repetitive se păstrează inclusiv la nivel de recomandări, astfel că se recomandă în toate cazurile, „<i>excursii în afara județelor</i>”, sau recomandări vagi de tipul „<i>formarea profesională continuă a personalului si responsabilizare a personalului cu privire la metodele de abordare, comunicare si relationare cu beneficiarii</i>” chiar dacă în raport nu a fost identificată problema lipsei de formare a angajaților, ca să nu mai menționăm de inutilitatea acestei recomandări, întrucât, în esență, susține sau implică permanentizarea instituționalizării. Există și mențiuni care semnifică o situație gravă în rapoartele de monitorizare referitoare la numărul de beneficiari, spre exemplu că numărul maxim de locuri este de 93, în timp ce în centru se aflau 124 de beneficiari⁵. Nu există o sesizare privind gradul de aglomerare în acest centru și nici o recomandare la final. În mod similar, o altă observație care poate indica și stigma și prejudecata la nivelul celor chemați să monitorizeze și să protejeze drepturile celor privați de libertate în centre dar și al acelor care furnizează servicii, „primarul orașului Techirghiol a interzis ieșirile în oraș pe motiv de cerșetorie și căutat în gunoai”⁶. Din nou, nicio observație și sesizare în legătură cu acest abuz. 2. Deși prima constatare menționată în raport face referire la existența focarelor de gândăci în dulapurile și paturile beneficiarilor, nu a fost formulată nici o recomandare pentru efectuarea dezinsecției (în schimb, este recomandată „<i>suplimentarea numărului de infirmiere, astfel încât să nu se mai formeze focare de gândăci</i>”). 3. Rapoartele de monitorizare formulează recomandări cu privire la condițiile de colectare, selectare și depozitare a rufăriei murdare, în vederea protejării de boli infecțioase ce se pot lua la contactul cu rufăria, însă fondul raportului nu indică de ce boli infecțioase suferă beneficiarii, aspect ce ar ridica semne serioase de întrebare în legătură cu tratamentul medical acordat și/sau cazuri de neglijență.

⁵ Cap. II, Constatări rezultate în urma vizitei de monitorizare, Pag. 2, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică, „Artemia”, Techirghiol, jud. Constanța, vizită realizată în baza Ordinului Președintelui CM nr. 88/19.09.2018.

⁶ Cap. IV, Activități culturale și socializare, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică, „Artemia”, Techirghiol, jud. Constanța, vizită realizată în baza Ordinului Președintelui CM nr. 88/19.09.2018.

	<p>4. Recomandările privind supravegherea video și a delimitării și îngrădirii spațiului în care trăiesc beneficiarii este contrară Art. 19 din Convenția pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, întrucât perpetuează traiul într-un mediu cu caracter instituțional și privativ de libertate. De asemenea, nu este justificat prin furnizarea de exemple de evenimente concrete care să impună instituirea unor asemenea măsuri, de la caz la caz, pentru fiecare centru în parte.</p> <p>5. Recomandările despre dezinstitutionare nu curpind indicații despre pregătirea și informarea beneficiarilor pentru dezinstitutionalizare, pregătirea comunității, planurile de restructurare, demersurile efectuate de centre în vederea dezinstitutionalizării, dezinstitutionalizarea sau reintegrarea în familie a unor foști beneficiari, transferurile succesive ale beneficiarilor.</p> <p>6. Rapoartele nu formulează recomandări nici cu privire la afișarea meniului în sala de mese a centrelor rezidențiale. Deși acest aspect este constatat în cadrul rapoartelor ca fiind pozitiv, afișarea meniului în sala de mese este exemplificată ca fiind o practică contrară Art. 19 din Convenția pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități de către Comentariul General cu privire la Art. 19, întrucât perpetuează mediul de tip instituțional.</p> <p>7. Raportul de activitate nu indică dacă rapoartele de monitorizare au fost transmise DGASPC-urilor și modalitatea în care acestea din urmă au pus în practică recomandările formulate. De asemenea, raportul nu indică dacă rapoartele de monitorizare au fost transmise spre consultatie Avocatului Poporului, Punctelor de Contact din Ministere, organismelor internaționale relevante sau organizațiilor non guvernamentale.</p>
<p>c) verifica legalitatea prezentei persoanelor cu dizabilitati in institutiile prevazute la art. 2 alin. (2);</p>	<p>Din raportul prezentat de Consiliul de Monitorizare, nu rezulta ca echipa de monitorizare ar fi efectuat verificari cu privire la legalitatea prezentei persoanelor cu dizabilitati in institutiile vizitate.</p>
<p>d) sesizeaza de indata organele judiciare competente ori de cate ori exista indicii ca incalcarea drepturilor persoanelor cu dizabilitati a fost facuta prin</p>	<p>Consiliul de Monitorizare nu a efectuat nici o sesizare in fata instantelor judiciare in legatura cu incalcari ale drepturilor persoanelor cu dizabilitati institutionalizate.</p> <p>Singurul caz de abuz/neglijenta medicala identificat de catre Consiliul de Monitorizare, in CRRN Techirghiol, vizand lipsa de tratament medical adecvat a unui beneficiar cu o fractura cominutiva (caruia i se administrasera doar calmante si i se fixase o atela) si refuzul medicului de a solicita investigatii amanuntite, nu a fost sesizata organelor judiciare.</p>

<p>fapte de natura penala si poate face plangere, daca este cazul, impotriva solutiilor de neurmarire sau netrimite in judecata;</p>	<p>Singurul litigiu al Consiliului de Monitorizare este purtat in contradictoriu cu dna. Marta Bencze, fosta presedinta a Consiliului de Monitorizare.</p>
<p>e) sesizeaza autoritatea competenta legal sa dispuna sanctiuni disciplinare sau contravenționale ori sa suspende, sa retraga si sa anuleze acreditarea institutiilor prevazute la art. 2</p>	<p>De asemenea, Consiliul de Monitorizare nu a efectuat nici o sesizare a autorităților competente legal să dispună sancțiuni disciplinare sau contravenționale în legătură cu încălcări ale drepturilor persoanelor cu dizabilități instituționalizate.</p> <p>În ceea ce privește singurul caz de abuz/neglijență medicală identificat de către Consiliul de Monitorizare, în CRRN Techirghiol, și refuzul medicului de a solicita investigații amănunțite pentru un beneficiar cu o fractură cominutivă (administrându-i doar calmante și fixându-i o atelă), nu a fost sesizat Colegiul Medicilor.</p>

alin. (2), în cazurile de încălcare a drepturilor persoanelor cu dizabilitati;	
f) primește și analizează notificările de deces transmise conform art. 13 de către instituțiile prevăzute la art. 2 alin. (2);	<p>Consiliul de Monitorizare, în perioada decembrie 2017-august 2018, a primit și a analizat un număr de 1260 de notificări de deces ale persoanelor cu dizabilități, iar din analiză lor s-a constatat că s-au respectat procedurile legale cu privire la sesizarea organelor abilitate. Consiliul de Monitorizare nu a furnizat alte informații privind decesele persoanelor cu dizabilități din instituții rezidențiale.</p> <p>Conform datelor culese de Centrul de Resurse Juridice, între octombrie 2016 și septembrie 2018, au decedat 2146 persoane în sistemul rezidențial pentru copii și adulți cu dizabilitati, dintre care 340 de decese au avut ca și cauza bronhopneumonie, bronhopneupatie, pneumonie, pneupatie. De asemenea, printre cauze comune de decese se numără și asfixia mecanică cu bol alimentar, ocluzia intestinală, casexie, malnutriție protein - calorică, HIV, hepatita. ⁷</p>

⁷Răspunsurile ale DGASPC-uri la solicitările de acces la informații transmise de CRJ; CM nu a dat curs solicitării CRJ și nu a transmis informații referitoare la decese.

<p>g) urmareste daca in cazurile de deces al persoanelor cu dizabilitati institutiile prevazute la art. 2 alin. (2) sesizeaza organele judiciare in vederea efectuarii autopsiei medico-legale, potrivit legii;</p>	<p>Prin nepublicarea, refuzul de punerea la dispoziție cu rea voință⁸ a unor date statistice dezagregate cu privire la decesele persoanelor cu dizabilitati din institutii rezidentiale, cauzele acestora, sex, vârstă, durata instituționalizării, date privind autopsia medico-legală, persoane cu /fără reprezentant legal și menționarea situației de conflict de interese acolo unde era cazul⁹, informații referitoare la investigațiile realizate de CM ca urmare a colectării acestor date, organele sesizate de CM și lipsa analizei acestor informații din rapoartele de monitorizare elaborate de echipele angajate, Consiliul de Monitorizare a încălcat prevederile lit.g) din cauză că nu a elaborat, implementat și pus la dispoziție o procedură în acest sens.</p> <p>Mai mult, conducerea CM nu a adus argumente în sensul colaborării cu Punctele de Contact pentru a cerceta cauzele și a preveni decese din cauze asemănătoare în viitor. Spre exemplu, practica internațională ne demonstrează că niciun deces nu trebuie să rămână nedocumentat și că toate cauzele trebuie și pot fi investigate. De altfel, aceasta este o obligație pe care România trebuie să o respecte și ca urmare a hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului, „Centrul de resurse juridice în numele lui Valentin Câmpeanu împotriva României”¹⁰: „132. În temeiul obligației sale de a proteja dreptul la viață, statul trebuie să ia nu doar măsuri rezonabile pentru a garanta securitatea persoanelor în locuri publice, ci și să se asigure că dispune de un sistem judiciar eficient și independent care să ofere căi juridice care să permită în termen rapid, în cazuri de vătămări grave sau deces, să se stabilească faptele, să fie trași la răspundere vinovații și să ofere victimelor o reparație adecvată (Dodov, pct. 83).”¹¹</p>
---	---

⁸Solicitarea Centrului de Resurse Juridice cu nr. 855 / 24.07.2018 si solicitarea nr. 1547/16.11.2018

⁹A se vedea art 25, alin. 4, Legea nr. 448/2006 – în baza căreia conducerea centrului, direcției de asistență socială și protecție a copilului, consiliul local sau autoritatea tutelară pot fi numite tutore al persoanelor cu dizabilități (exact persoanele responsabile cu furnizarea serviciilor și care pot fi direct responsabile de încălcări ale drepturilor persoanelor cu dizabilități)

¹⁰Centrul de Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu împotriva României (Cererea nr. 47848/08, 17 iulie 2014)

¹¹Decizia CM/Del/Dec(2017)1280/H46-20, CM/Del/Dec(2017)1302/H46-23 ale Comitetului Ministrilor al Consiliului Europei privind supravegherea executării hotărârii Centrul de Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu împotriva României: [http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=CM/Del/Dec\(2017\)1302/H46-23E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=CM/Del/Dec(2017)1302/H46-23E)

<p>h) faciliteaza implicarea si participarea pe deplin a societatii civile, in special a persoanelor cu dizabilitati si a organizatiilor care le reprezinta, la procesul de monitorizare pe care il organizeaza;</p>	<p>Conducerea CM nu a respectat aplicarea în practică a acestei prevederi legale și chiar a blocat în mod direct colaborarea cu organizațiile neguvernamentale și persoanele cu dizabilități. Din informațiile furnizate în raportul de activitate, anexe și în solicitările scrise transmise de ONG-uri, a reieșit că nu există procedură de implicare a ONG-urilor, parteneriate cu aceștia și nici persoane cu dizabilități selectate, formate și implicate în procesul de monitorizare.</p> <p>Cu toate că în procedura oficială privind modalitatea de monitorizare, conducerea Consiliului de monitorizare afirmă că lucrează cu „experți independenți selectați din cadrul ONG-urilor”¹², fapt care contravine prevederilor legale (așa cum argumentăm în continuare), textul oficial pus la dispoziție nu mai cuprinde nicio mențiune referitoare la acest aspect: pe ce criterii au fost selectate ONG-urile, din ce arie geografică, în ce domenii activează și ce expertiză au, cum și unde a fost publicat anunțul de selectare al ONG-urilor sau protocoalele încheiate cu acestea. Mai mult, în continuare autorii procedurii, arată că echipele sunt compuse din „3 membrii, dintre care un inspector de monitorizare și doi experți independenți , în calitate de colaboratori externi”¹³</p> <p>Astfel, Raportul de activitate include fotocopii ale adeverințelor si legitimațiilor unui număr de 9 experți independenți. Raportul nu cuprinde informatii cu privire la identitatea tuturor experților, domeniul de expertiza si experienta acestora, organizațiile neguvernamentale care i-au desemnat pe acestia, scrisoarea de desemnare a acestora. Cu toate acestea, în prezentarea orală din cadrul dezbaterii publice organizată la Comisia de drepturile omului din senat, președintele Consiliului de monitorizare a afirmat că au fost selectați un număr de 30 de experți independenți¹⁴.¹⁵</p> <p>Nu numai că faptele și documentele aprobate de conducerea CM contrazic cele afirmate de aceștia dar credem că dacă aceste ONG-uri ar fi existat atunci am fi avut un punct de vedere al acestora inclus în raportul de activitate CM și ar fi fost invitate la dezbateri și implicate în diseminarea cel puțin a raportului de activitate dacă nu și a rapoartelor de monitorizare.</p> <p>Amintim că actualul text de lege pentru selecția și implicarea experților independenți în calitate de colaboratori externi</p>
--	---

¹²5.1. „Domeniul de aplicare a procedurii”, din anexa la raportul de activitate al Consiliului de monitorizare, „*Procedură de sistem privind modalitatea de monitorizare a instituțiilor definite în legea nr.8/2016*”, Nr. 12/15.03.2018, aprobată de președintele și vicepreședintele Consiliului de monitorizare.

¹³Pct. 8 Descrierea procedurii de sistem, 8.1. Generalități, pag. 5 din Procedura de monitorizare.

¹⁴Documentul prezentat de președintele Consiliului de monitorizare nu a fost pus la dispoziția reprezentanților ONG-urilor prezente la dezbateri nici în ziua ședinței și nici ulterior.

¹⁵Din analiza efectuată pe pagina de internet a Consiliului de Monitorizare constatăm că există un tabel cu 23 de persoane selectate pentru proba interviului. Cu ocazia dezbaterii publice, Consiliul de monitorizare a susținut că a angajat 30 de experți independenți. Anexele la raportul de activitate conțin informații cu privire la 9 legitimații. **Unul dintre experții independenți „reprezintă” Societatea Națională Independentă a Handicapaților din România cu sediul în jud. Vâlcea. Expertul „independent” selectat de domnul președinte Butnaru fiind și semnatarul scrisorii de recomandare către Senatul României – în baza căreia a candidat pentru poziția de președinte al Consiliului de monitorizare, domnul Butnaru.**

(art. 14 alin. 1) se referă la persoane cu **expertiză** într-un anumit domeniu profesional (juridic, medicină, psihologie, asistență socială, educație) și cu **experiență demonstrată** în domeniul aplicării instrumentelor de monitorizare în centrele rezidențiale pentru persoanele cu dizabilități; termenul de „independent” provine nu din calitatea de angajat desemnat anume de o organizație neguvernamentală ci din **interzicerea explicită** a colaborării cu instituția publică sau privată pe care o vizitează sau a unei alte autorități aflate în relație de control, subordonare, colaborare, cu instituția de vizitat în scopul monitorizării respectării drepturilor omului. Spre exemplu, expertul pentru a fi independent nu trebuie a fi angajat al unei organizații neguvernamentale care activează în centrele respective sau să se afle într-o relație de colaborare profesională cu centrul de plasament/recuperare persoane cu dizabilități/spital de psihiatrie, direcției de protecție a copilului și asistență socială, direcție de sănătate publică, agenție județeană de prestații și inspecție socială, consilii locale, județene sau ministere aferente.

Cu toate că instituția Avocatul Poporului nu are în mod direct obligația legală de a încheia și publica protocoale de colaborare cu ONG-urile din domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități, acestea există și sunt publicate cu respectarea normelor de transparență, pe pagina instituției¹⁶.

De asemenea, în ciuda solicitărilor repetate de informații publice, în temeiul Legii nr. 544/2001, adresate de către Centrul de Resurse Juridice, **Consiliul de Monitorizare a refuzat să furnizeze informații cu privire la experții independenți selectați și la procedura de selectare și participare „pe deplin” a ONG-urilor.**

Așadar, lipsa acestor documente și reaua credință în a oferi un răspuns ONG-urilor și de a le implica pe deplin, poate fi ușor observată.

Mai mult, deși Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități din Senat a transmis Consiliului de Monitorizare, ulterior sedinței din data de 18.12.2018, solicitările Centrului de Resurse Juridice de a pune la dispoziție raportul în integralitatea sa (împreună cu anexele și rezumatul prezentat de domnul președinte Florinel Butnaru), acesta a refuzat, prin adresa cu nr. 1752/19.12.2018, să pună la dispoziție raportul solicitat (Anexa). Consiliul de Monitorizare a indicat că nu are obligația de a prezenta raportul său de activitate altei entități în afară de Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități, subliniind că are DOAR obligația de a publica pe site-ul propriu rapoartele individuale de monitorizare. Atragem atenția asupra faptului că, deși își recunoaște această minimă obligație, în data de 19.12.2018 erau doar 11 rapoarte publicate de CM. La o zi după, erau 26, iar în dimineața zilei de 21.12.2018 au mai apărut altele, în total fiind acum 50 pe site. Este aceasta o dovadă de transparență și implicare în beneficiul real al persoanelor adulte instituționalizate?

¹⁶Protocoale de colaborare, Avocatul Poporului, http://avp.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=452&Itemid=289&lang=ro-ro

<p>i) faciliteaza accesul, anuntat sau inopinat, al reprezentantilor organizatiilor neguvernamentale prevazute la art. 5 alin. (1), in institutiile prevazute la art. 2 alin. (2), in scopul monitorizarii respectarii drepturilor lor; pentru a asigura persoanelor cu dizabilitati o reprezentare independenta in fata unei instante sau in fata oricarui alt organism independent, organizatiile neguvernamentale mentionate au calitate procesuala activa in apararea drepturilor si intereselor legitime ale acestor persoane;</p>	<p>In ceea ce priveste facilitarea accesului, anuntat sau inopinat, al reprezentantilor organizatiilor neguvernamentale prevazute la art. 5 alin. (1), in institutiile prevazute la art. 2 alin. (2), in scopul monitorizarii respectarii drepturilor persoanelor cu dizabilitati, Consiliul de Monitorizare nu a indeplinit nici aceasta atributie ce ii revine.</p> <p>In acest sens, pentru a intelege necesitatea efectuarii de vizite de monitorizare independente de catre cele organizate de Consiliul de Monitorizare, amintim:</p> <p>- Expunerea de motive al Propunerii legislative privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, care prevede, la pagina 7: „<i>Consiliul de Monitorizare este de asemenea autoritatea publică competentă să faciliteze accesul reprezentantilor organizatiilor nonguvernamentale care desfasoara programe de aparare a drepturile persoanelor cu dizabilitati in institutiile publice si private care furnizeaza servicii acestor persoane, pentru vizite de monitorizare, altele decat cele organizate de Consiliul de monitorizare”</i></p> <p>Si</p> <p>- decizia CM/Del/Dec(2018)1331/H46-21 a Comitetului Ministrilor a Consiliului Europei, din 6 decembrie 2018, care specifica la punctul 8 "<i>subliniind contribuția crucială a societății civile la protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, inclusiv prin detectarea și raportarea cazurilor de abuz, a încurajat Consiliul de Monitorizare să mențină bunele practici stabilite de România, permițând accesul organizațiilor neguvernamentale în instituțiile de sănătate mintală în scopuri de monitorizare</i>"¹⁷</p> <p>Facilitarea accesului, anuntat sau inopinat, al reprezentantilor organizatiilor neguvernamentale prevazute la art. 5 alin. (1), poate fi efecuada prin incheierea unui Protocol de Colaborare cu organizatiilor neguvernamentale interesate, prin distribuirea unei circulare catre DGAPSC-uri si centrele rezidentiale sau prin alte mijloace (informare telefonica, etc.)</p> <p>Pana in luna noiembrie 2018, pe pagina de internet exista o rubrica cu privire la lista Protocoalelor-cadru incheiate cu ONG-urile partenere. Ulterior, aceasta a disparut:</p>
---	---

¹⁷[http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=CM/Del/Dec\(2018\)1331/H46-21E](http://hudoc.exec.coe.int/eng?i=CM/Del/Dec(2018)1331/H46-21E)

De asemenea, raportul mentioneaza ca a fost elaborat si demarat protocolul-cadru in vederea colaborarii (pg.54). Mentionam ca aceasta practica este deja existenta la nivelul autoritatilor, intrucat Centrul de Resurse Juridice a incheiat un Protocol de Colaborare cu Parchetul de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie (la solicitarea Parchetului), valabil in prezent, si cu Ministerul Sanatatii si Ministerul Muncii si Justiției Sociale.

In plus, Consiliul de Monitorizare detine deja un model de circulara pe care l-a inaintat DGASPC-urile in legatura cu efectuarea vizitelor sale de monitorizare, model ce se afla si in anexa raportului.

In ciuda acestor posibilitati, Consiliul de Monitorizare a refuzat initial sa raspunda solicitarii Centrului de Resurse Juridice de a incheia un Protocol de Colaborare, inaintata in data de 17.09.2018. Dupa repetate solicitari telefonice, printr-o scrisoare din 13 noiembrie 2018, **Consiliul de Monitorizare informeaza Centrul de Resurse Juridice ca nu are nicio obligație legală de a încheia un acord de protocol cu membrii societății civile.**

Nu este de inteles **raționamentul care stă la baza refuzului Consiliului de Monitorizare** de a încheia un Protocol în vederea facilitării accesului in instituții, atat in scopuri de monitorizare, cat și a pentru furniza sprijin in luarea deciziilor persoanelor cu dizabilitati institutionalizate si a le ajuta să își exercite dreptul la acces la justiție, mai ales din moment ce Consiliul de Monitorizare nu este pe deplin operațional¹⁸ și din moment ce **Consiliul insusi recunoaste ca nu dispune de personal suficient in cadrul justificarii propunerii legislative L385/2018** pentru modificarea și completarea Legii nr. 8 /2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

¹⁸[https://hudoc.exec.coe.int/eng#%7B%22EXECIdentifier%22:%7B%22CM/Del/Dec\(2018\)1331/H46-21E%22%7D%7D](https://hudoc.exec.coe.int/eng#%7B%22EXECIdentifier%22:%7B%22CM/Del/Dec(2018)1331/H46-21E%22%7D%7D)

	<p>In acest sens, punem in vedere si raspunsul adresat de catre Consiliul de monitorizare solicitarii inaintate de Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale (FONSS). (anexa)</p> <p>La 21 noiembrie 2018, FONSS a solicitat indrumare cu privire la modalitatea in care specialistii FONSS pot avea acces in institutii rezidentiale pentru persoanele cu dizabilitati, Consiliul de Monitorizare indicand in raspunsul sau doar posibilitatea de a deveni expert independent in calitate de colaborator extern al Consiliului, in temeiul art. 10 si 14 din Legea nr. 8/2016, ce vizeaza exclusiv vizitele de monitorizare organizate de catre Consiliu.</p>
<p>j) colaboreaza, ori de cate ori este necesar, cu institutia Avocatul Poporului, ca autoritate nationala desemnata pentru prevenirea torturii si tratamentelor inumane si degradante;</p>	<p>Consiliul de Monitorizare nu a indicat in ce mod a colaborat cu institutia Avocatul Poporului. Credem că cel puțin sub aspectul vizitelor realizate în județul Vâlcea s-ar fi impus colaborarea cu Mecanismul Național de Prevenire a Torturii din subordinea Avocatului Poporului. Echipele MNP elaborând un raport deosebit de bine documentat și transmis spre analiză Comitetului de miniștri al Consiliului Europei. ¹⁹</p>
<p>k) colaboreaza, ori de cate ori este necesar, cu Punctele de contact, in scopul indeplinirii de catre acestea a rolului care le revine prin Conventie si prin prezenta lege.</p>	<p>Desi Consiliul de Monitorizare a copiat in raportul său corespondenta cu Ministerele pentru a desemna persoanele responsabile din cadrul Punctelor de contact din cadrul acestora, nu a indicat in ce mod a colaborat cu Punctele de contact, in scopul indeplinirii de catre acestea a rolului care le revine prin Conventie.</p>

¹⁹http://avp.ro/rapoarte_mnp/2017/raport_mnp_17_2017.pdf

